

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. II. Quid sit perfectio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

CAPUT II.

QUID SIT PERFECTIO?

I. Perfectio in genere nihil aliud est, quam plena & absoluta finis sui ultimi consecutio; tunc enim res quælibet in suo genere perfecta censetur, cum finem, propter quem facta aut creata est, plenè est assecuta, uti omnium rerum creaturarum inductione patet; cum ergo & Homo creatus sit ad hunc finem, ut Dominum DEVM suum velut summum bonum in hac vita inchoativè, in altera verò vita perfectè possideat, hæc autem possessio non possit per realem conjunctionem viâ ordinariâ fieri, necessariò per unionem moralem, nempe per cognitionem & amorem fieri debet; & hoc scilicet DEVS ipse Gen. 1. indicavit, dum hominem ad imaginem suam conditum esse dixit. Hoc & Christus Matth. 5. innuit dicens: *Estote perfecti, sicut Pater vester celestis perfectus est.* Ubi utique non requisivit, ut in quantitate perfectionis Patri æterno similes essent (hoc enim constabat impossibile esse) sed in iisdem omnibus operationibus perfectionem suam sitam esse existimarent, in quibus perfectio Patris consistit, videlicet quòd sicut Pater æternus seipsum cognoscendo generat Filium, & dum hunc infinitè amat, & vicissim ab ipso taliter amatur, spirat cum ipso Spiritum Sanctum, sicque per istam cognitionem & amorem sui quodammodo tota Trinitas exurgit; ita & Homines tunc se perfectos esse existimarent, si per cognitionem & amorem eidem moraliter adhererent, & sic unus cum eo Spiritus fierent quemadmodum Apostolus 1. Cor. 6. loquitur.

II. Ut verò clariùs adhuc iste finis & perfectio Hominis cognoscatur, supponendum est, duplicem inter Homines amorem reperiri, concupiscentiæ scilicet, & amicitie; prior est, quo alteri bonum optamus, gratulamur, vel procuramus propter nos, & bonum nostrum; posterior est, quo alteri bonum volumus propter solam ipsius Personam, sine respectu ad bonum nostrum. Et in hoc amore, qui propriè amor dici meretur, consistit perfectio & beatitudo Hominis. De quo tamen ulterius sciendum est, quòd etiam ipse ultimus subdividatur in affectivum & effectivum. Affectivus est,

est, quo alicui præcisè bonum, quod habet, aut habere potest, per internum affectum gratulamur, vel optamus, ab eo, quòd ullum conatum adhibeamus, ad tale bonum esse procurandum. Effectivus est, quo actu aliquid facimus propter alterius amorem. Utroque hoc amore se perfectum amat DEVS, dum scilicet & summè sibi complacet in se, gaudetque infinitè, quòd sit, qui est, summè sapiens, potens &c. & omnia, quæcunque ad extra operatur, & etiamnum operatur, propter se duntaxat, & propter gloriam suam facit, quæ gloria in eo consistit, ut ipsius bene cognoscatur, & super omnia ametur. Cùm ergo, testem natenfi in loc. com. summa hominis perfectio sit, primo suo conjungi, illique, quatenus licet, perfectè assimilari rectè concluditur, etiam ipsum duplici hoc amore DEVM diligere debere, si perfectus esse velit; atque adeò totam industriam ac conatum eò unice referendum esse, ut nec tùm DEO suum esse infinitum ex animo grateletur, sed in suis actionibus se sanctissimo ejus beneplacito perfectè conformet, ita ut idem cum eo velit, & nolit, idem vult, & non vult, & non vult; seu, ut alii clariùs dicunt, ut semper faciat, *quod vult DEVS*, & *quomodo vult DEVS*, & *quia vult DEVS*, hæc ratione namque se conformat, *substantiam, modum, & finem* atque adeò perfectissimè format, uti appositè quidam sequenti distycho expressè

Omne tulit punctum, patitur qui semper, agitque

Quæ vult, quòve modo vult DEVS, & quia vult
Ut adeò meritò DEVS de Davide velut viro perfectissimo
dixerit: *Inveni David virum secundum cor meum, qui
omnes voluntates meas*, indicare scilicet volens, cum
perfectiorem in voluntate divina adimplenda imple-
dum & quoad substantiam id semper elegit, quod DEVS
semè placere intellexerat; & quoad modum quoque illum
egit, quem DEO gratiorem esse cognoverat; & quoad
denique solum DEI beneplacitum purissimè intendit, quod
fuit. Quod ipsum etiam in ipso DEI amore, quo se
amat, quique est exemplar nostri amoris cernere
inprimis semper facit, *quod vult juxta illud, Psal.
Omnia, quæcunque voluit, fecit. Et quo modo vult, Psal.
optimo, juxta illud Gen. 1. Viditque DEVS cuncta*

fecerat, & erant valde bona. Et tandem quia vult juxta illud Prov. 16. *Univerſa propter ſemetipſum operatus eſt Dominus.* Idem etiam in ipſo Chriſto perfectiſſimè cernere eſt, ut qui ſemper quoque id faciebat, quod DEVS Pater volebat, uti ipſe Joan. 6. faſſus eſt: *Et non reliquit me ſolum, quia qua placita ſunt ei, facio ſemper.* Et quo modo Pater volebat, uti Populus Marc. 7. de ipſo teſtatus eſt dicens: *Bene omnia fecit: & verò ipſe etiam per verba illa in cruce prolata, Conſummatum eſt: ſatis confirmavit. Et quia Pater volebat, juxta illud Joan. 8. proprium teſtimonium: Ego non quæro gloriã meam, ſed eius, qui miſit me.*

III. Ex qua explicatione perfectionis obiter colligi poteſt, etſi Aſceta interdum diverſimodè illam explicent, & alii quidem dicant, eam in perfecta conformitate voluntatis humanæ cum divina, alii in perfecta quotidianarum actionum tranſactione, alii in illis Davidicis verbis *declina à malo, & fac bonum*; alii deſique in hoc, ut homo Dominum DEVM laudet, reveretur, & amet, eiſque ſervirens ſalvus fiat, conſiſtere; omnes tamen in ſubſtantia convenire, ſaterique debere, perfectionem in caritate conſiſtere; ſed quia non omnes ſatis cognoscere videbantur, in quo conſiſtat caritas, ideo conati ſunt clariùs eandem per modos paulò ante indicatos explicare; ex quibus tamen omnibus modis iſte, quo dicitur, caritatem in eo præcipuè conſiſtere, ut quis ſemper id faciat, quod DEVS vult, quo modo vult, & quia vult (quem P. Rodriquez p. 1. tr. 2. c. 1. & P. Vincentius Caraffa in ſuo Itinerario inſinuant) præ cæteris aptus & facilis videtur ad naturam perfectionis & caritatis explicandam, & quidem ob tres cauſas. 1. Quia diſtinctiùs caritatis officia explicat, quàm alii; nam, licet dicas, caritatem in perfecta conformitate voluntatis humanæ cum divina conſiſtere, aut in perfecta tranſactione quotidianarum actionum, adhuc tamen explicandum reſtat, quando vel voluntas perfectè conformata, vel opera quotidiana perfectè tranſacta dici debeant, quod quidem hic modus clariùs explicat, dum ait, tum perfectam laudem, ſervitium & amorem DEI haberi, quando actiones in ſubſtantia, modo, & ſine, divino beneplacito conformes habentur; quomodo enim aut Opus ſuum Artificem perfectiùs laudare, aut

re, aut servus perfectiùs servire, aut sponsa sponsum perfectiùs amare possunt, quàm si semper agant, quæ, quomodo, & quia Artifici, Domino, sponso maximè placeat.

2. Quia ex hoc ipso modo explicandi perfectionem facillè colligitur, quantum aliquis in perfectione profecerit, cujus enim quilibet ex his tribus actibus alios sub se gradus conueniat, & quoad *substantiam* quidem ille censeatur Deo magis placere, in quibus homo plùs abstinet, aut sustinet, aut non ad propriam duntaxat, sed alienam etiam salutem diriguntur: quoad *modum* verò DEO magis placeat, qui diligentè, alacriter, & constanter operatur: & quoad *finem* denique magis placeat, qui minùs de solatio, præmio, laude humana pro operibus suis quærit, aut admittit, facilius patet, tantò majorem quemque in perfectione profecerit fecisse, quantum perfectiùs gradus hos assignatos impleverit.

3. Quia idem modus percommode etiam ostendit, quantum quis in suo statu perfectus esse possit, atque adeo quomodo à Christo per illa verba Matth. 5. ad perfectionem imitari sint; *Estote perfecti, sicut & Pater vester cœlestis perfectus est*. etsi enim multi excusare se possint, quòd non possint vana austeritates, aliàque opera valde ardua suscipere, nec minus excusare se potest, quòd non possit facere, quia Deus, & quò modo vult, & quia vult, cum Deus nihil homine ultra vires & statum illius exigat, & ut bene Thomas Kempensis l. 1. c. 15. advertit, magis penset, ex quo to quis agat, quàm quantum faciat. Quæ omnia pariter siùs explicanda erunt, quia super illis tanquam solidò fundamento omnia, quæ deinceps de perfectione dicentur, construenda atque fundanda sunt.

CAPUT III.

QUOTUPLEX SIT PERFECTIO

1. **H**Æc divisio meliùs explicari non potest, quin Thomam Ducem sequamur, qui, ubi in 2.2.2. fuse probasset, perfectionem in caritate consistere, et illa sit unio cum Deo utpote ultimo fine, postea a. 1. 1. riuùs progreditur, ad diversam habitudinem caritatis.